

به نام خدا

جناب آقای علی لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

سلام،

سال هاست که اقتصاددانان درباره معضلات بانک‌پایگی اقتصاد ایران هشدار داده‌اند و توسعه بازارهای مالی از جمله برنامه‌های مورد توجه دولت‌های مختلف بوده است. دولت تدبیر و امید نیز در آغازین روزهای سکانداری امور اجرایی کشور تأکید بسیاری بر حرکت به سمت شفافیت و افزایش سهم تأمین منابع مالی از بازار سرمایه داشت.

اکنون که لایحه پیشنهادی برنامه ششم به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است، بهترین زمان است که سیاست‌گذاری در جهت افزایش نقش بازارهای مالی در اقتصاد کشور مدنظر قرار گیرد. البته که کاهش تورم و ثبات اقتصادی از ملزومات توسعه بازار سرمایه بوده است و برنامه توسعه پیش‌رو باید به این امر توجه کند. تردیدی وجود ندارد که افزایش نقش مردم در سرمایه‌گذاری‌ها و تأمین منابع مالی بنگاه‌ها و پروژه‌ها در کنار بهبود شرایط حاکمیت شرکتی و افزایش شفافیت نقشی بی‌بدیل در رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی خواهد داشت.

این‌جانب شکی ندارم که نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و به‌ویژه اعضای کمیسیون تلفیق توجه خاصی به مواد و بندهای مربوط به بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار خواهند داشت، اما لازم دیدم که به‌عنوان دبیرکل کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران و نماینده شرکت‌ها و نهادهای فعال در این حوزه دغدغه‌های فعالان اقتصادی و مدیران بازار سرمایه کشور را درباره برخی از این موارد به شما و همکارانتان منتقل کنم. اهم موضوعات به شرح زیر است:

۱. در متن برنامه، سیاست‌های توسعه‌ای بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار و الزامات افزایش رقابت در سطح

اقتصاد کشور چندان مورد تأکید نمی‌باشد. بدیهی است که سند برنامه ششم توسعه علامت مهمی به فعالان

اقتصادی کشور و سرمایه‌گذاران خارجی بالقوه می‌دهد و آنان را به توسعه این بازار دلگرم یا از آن دلسرد

می‌نماید. تعیین اهداف روشن برای توسعه بازار سرمایه و تفکر درباره شیوه افزایش سهم این بازار در تأمین

مالی اقتصاد کشور، نیازمند ماده و بندهای جداگانه‌ای است. آن چه در ماده (۱۱) گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه آورده شده است بیشتر به توسعه بازار بدهی مربوط است که تنها بخشی از مفهوم و نقش بورس‌ها و بازار سرمایه کشور را دربرمی‌گیرد.

۲. سرمایه‌گذاران بازار سرمایه کشور همواره با ریسک‌های بسیاری از سوی دولت و نهادهای حاکمیتی مواجه بوده‌اند و بخشی از این ریسک‌ها اساساً به علت روشن نبودن سیاست‌های آتی بوده است. لذا لازم است که در تدوین سیاست‌های پولی، ارزی و بازرگانی کشور و همچنین سایر مواردی که ریسک و بازده سرمایه‌گذاران را تحت تأثیر قرار می‌دهد، موضوع بازار سرمایه و تأثیر تصمیمات آن بر فعالان این حوزه روشن و شفاف باشد.

۳. در نهایت آنچه بسیار مهم است (و هدف اصلی از نگارش این مرقومه نیز می‌باشد) بندهای ذیل ماده (۱۵) گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه برنامه ششم است. به‌طور مشخص در قسمت "ب" و "ج" بند (۱) از این ماده حقوق سهامداران بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی مورد تهدید جدی واقع شده است. باید متذکر بشوم که برخی از این بنگاه‌ها در بورس اوراق بهادار کشور پذیرفته شده‌اند و حقوق سهامداری مترتب بر آن‌ها بر اساس اصول حاکمیت شرکتی بازار اوراق بهادار کشور است (تدوین و توسعه این اصول خود می‌تواند به‌عنوان یکی از مواد این لایحه مورد توجه باشد). از سوی دیگر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی بر این واقعیت واقف هستند که موسسات تأمین سرمایه و صندوق‌های سرمایه‌گذاری بر اساس قوانین تدوین شده در مورد بازار اوراق بهادار (که مصوب مجلس شورای اسلامی هم هستند) اداره می‌شوند و ارجاع برخی از این امور به بانک مرکزی که در ماده (۴) این بند مورد اشاره قرار گرفته، هم مغایر قانون است و هم فعالیت این نهادها را با سردرگمی مواجه می‌کند و اصل بدیهی نهاد ناظر واحد را زیر سوال خواهد برد.

واقعیت فعلی اقتصاد ایران این است که بانک‌های موجود (که تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌کنند) به‌دلیل متعددی از جمله تنگنای مالی، محدودیت‌های سرمایه‌ای و برخی محدودیت‌های قانونی، امکان تأمین مالی بسیاری از بنگاه‌ها را از دست داده‌اند. درچنین شرایطی ابزارها و نهادهای مالی چون صندوق‌های سرمایه‌گذاری و مؤسسات تأمین مالی (موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید مصوب مجلس

تاریخ:

شماره:

پیوست:

کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران

Iranian Institutional Investors Association

شورای اسلامی) بسیار راه‌گشا هستند و کارکرد این این ابزارها و نهادها در بستر بازار سرمایه که با شفافیت و گزارشگری مداوم همراه است، بهینه خواهد بود. لذا در متن قانون مورد اشاره هم این نهادها با مجوز و تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار فعالیت می‌کنند.

در پایان لازم به اشاره است که کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران حاضر است به‌عنوان نماینده بخش بزرگی از بازار سرمایه در این باره با اعضای محترم کمیسیون تلفیق جلسه داشته باشد و اطلاعات خود را در اختیار ایشان قرار دهد.

رونوشت:

جناب آقای علی طیب‌نیا، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی.
جناب آقای شاپور محمدی، رئیس محترم سازمان بورس و اوراق بهادار.
جناب آقای حمید پورمحمدی گل سفیدی، معاون محترم برنامه‌ریزی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
جناب آقای حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس محترم کمیسیون تلفیق برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
جناب آقای محمدرضا پورابراهیمی، رئیس محترم کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی.
جناب آقای کاظم جلالی، رئیس محترم مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
جناب آقای غلامرضا تاجگردون، رئیس محترم کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی.

نشانی: تهران، خیابان سهروردی جنوبی، پایین‌تر از راهنمایی و رانندگی، کوچه اسلامی، پلاک ۴، طبقه ۴، واحد ۱۲

تلفن: ۸۸۳۴۹۴۳۰ - ۸۸۳۴۹۲۶۰ - ۸۸۳۴۹۴۴۴ فکس: ۸۸۳۴۹۴۳۲

www.iiia.ir info@iiia.ir

ماده ۱۵ گزارش کمیسیون تلفیق در مورد لایحه برنامه ششم

برای اعمال نظارت کامل و فراگیر بانک مرکزی بر بازار و مؤسسات پولی، بانکی و اعتباری و ساماندهی مؤسسات و بازارهای غیرمتشکل پولی و مالی در جهت ارتقای شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیرجاری به تسهیلات:

۱- بانک مرکزی می‌تواند در چارچوب ضوابطی که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد، علاوه بر اختیارات قانونی خود مقرر در قانون پولی و بانکی کشور، حسب مورد یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی و انتظامی زیر را نیز در قبال بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی متخلف اعمال نماید:

- الف- اعمال جریمه نقدی تا سقف حداکثر یک درصد (۱٪) آخرین سرمایه ثبت شده بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی متخلف متناسب با سطح و نوع تخلف از محل سهم سود سهامداران
  - ب- اعمال محدودیت یا ممنوعیت توزیع سود و اندوخته‌ها به سهامداران و یا پرداخت پاداش و مزایای مدیران
  - ج- حسب مورد، سلب حق رأی تمام یا برخی از سهامداران به واگذاری سهام خود و اعمال ممنوعیت تملک سهام در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی
  - د- لغو مجوز فعالیت
  - ه- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره
- تبصره: مرجع رسیدگی به تخلفات و صدور حکم به اقدامات نظارتی و انتظامی موضوع این (بند) هیأت انتظامی بانک‌ها خواهد بود.

۲- بانک مرکزی موظف است به منظور ارتقای سلامت، ثبات و شفافیت شبکه بانکی کشور، مقررات لازم را متناسب با استانداردهای بین‌المللی در خصوص هر یک از موارد زیر تدوین و پس از تصویب در شورای پول و اعتبار، به مورد اجرا گذارد.

- الف) تعیین نسبت کفایت سرمایه؛
  - ب) تعیین نحوه طبقه‌بندی دارایی‌ها و میزان ذخیره‌گیری مطالبات غیرجاری؛
  - ج) تعیین نسبت‌های نقدینگی؛
  - د) تعیین حداقل الزامات ناظر بر نظام کنترل‌های داخلی.
- عدم رعایت ضوابط و مقررات موضوع این تبصره از سوی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، مستوجب اعمال اقدامات نظارتی و انتظامی در قبال آن‌ها خواهد بود.

۳- طرح هرگونه دعوی که منشأ آن اقدامات نظارتی بانک مرکزی باشد، باید به طرفیت بانک مزبور صورت پذیرد و افراد ذی‌مدخل در امر نظارت را نمی‌توان طرف دعوی قرار داد جز در مواردی که موضوع دعوی انتساب جرم باشد.

تبصره: منظور از اقدامات نظارتی، اقداماتی است که در راستای اعمال نظارت بر بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونی‌های اعتبار، صندوق‌های قرض‌الحسنه، صرافی‌ها و شرکت‌های لیزینگ در صلاحیت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و مشتمل بر اقدامات به عمل آمده در تمامی مراحل تأسیس، اعطای مجوز، نظارت بر فعالیت، تغییرات ثبتی، بازسازی، ادغام، انحلال و تصفیه می‌باشد.

۴- بانک مرکزی موظف است به منظور اعمال نظارت کامل و فراگیر بر بازار پولی، بانکی و اعتباری کشور و ساماندهی مؤسسات فعال در بازار غیرمتشکل پولی هرگونه انجام عملیات بانکی، لیزینگ و یا صرافی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و فعالیت در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های تأمین سرمایه، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه و تعاونی‌های اعتبار بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی جرم محسوب شده و مرتکبین حسب مورد به یک یا چند مورد از مجازات‌های درجه یک ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- مسئولیت بازپرداخت کلیه تعهدات و بدهی‌های مؤسسات مذکور، متضامناً برعهده مؤسسان، هیأت امناء و سهامداران مؤثر آنها می‌باشد.

تبصره ۲- صندوق‌های قرض‌الحسنه تک شعبه‌ای در سراسر کشور بر اساس منابع سالانه ۱۰ میلیارد ریال از این ماده مستثنی بوده و براساس اساسنامه و مجوزهای موجود ادامه فعالیت می‌دهند.

۵- نیروی انتظامی موظف است از شعبه یا مؤسسات مذکور در بند (۴) این ماده مطالبه مجوز فعالیت توسط بانک مرکزی را بنماید. مواردی را که نیروی انتظامی فاقد مجوز شناسایی می‌کند به بانک مرکزی اعلام و حسب تصمیم بانک مذکور، نیروی انتظامی مکلف است نسبت به توقف فعالیت و یا تعطیلی آنها اقدام نماید. همچنین نیروی انتظامی موظف است در مواردی که بانک مرکزی رأساً شعبه یا مؤسسات را فاقد مجوز اعلام می‌نماید، نسبت به توقف فعالیت یا تعطیل نمودن آنها اقدام کند.